

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1880.

Kolozsvár, csütörtök, február 12.

Tizedik évfolyam.

SZEMLE.

(2) Küllgyi kormányunk, legalább a meny-nyire a nyilvánosságra juttatni készültnek tartott adatokból ítélni lehet, a berlini szerződés egyes határozmányainak fogantatásával foglalkozik: a bolgár-mohomedánok visszatelepítésére; Montenegro terület-nagyböbódásának végrehajtása, Rómánia függetlenségének, a zsidó emánczipáció árán való elismertetése, s a mi bennünket a legközelebből érdekel: a szerb vasuti csatlakozás fogantatására — im ezek az épen nem világrendítő, de összegükben még sem egészen jelentéktelen momentumok, melyeknek tisztázásával látszik Haymerle idejét töltöni.

Már t. i. a mint a lapokból látszik. Ám, azért, hogy a lapok nem teszegetik szinte bizonyosra vehetni, hogy e másod-, harmadrangu agendák mellett épen nem jelentéktelen szerepet játszik a diplomaciai működés Párisban és Berlinben sem — itt olyan sürgős-forgás gyanui tűnynék föl, a mely a tavasz közeledtével épen egészen kimagyarázva nincs, s a mely, ma ugyan még, épen csak az előkészületek stádi-umában látszik lenni — de ahoz már hozzá vagyunk szokva, hogy Bismark herceg minden igaz ok nélkül még előkészületeket sem tesz; azott pedig, minden megnyugtató számítás mellett is sokkal több a forrongás iránti hajlam, hogy sem a republica amugy sem nagyon korlátozó formái közt, jelentéktelennek látszó körülmények is nagy eredményeket elő ne idézhessenek. S a mi némileg aggasztónak látszik: a monarchia párisi nagy követe, Berlinben különben sem grata persona, oly körülkel kezd tüntetőleg érintkezni, a melyektől még Gambetta is vissza tartóztatja magát — s pedig, hogy, népek sorsát, minden felelős minisztérium és parlament mellett is, mai napság is inkább a salonokban és boudoirokban, hogysem tribuneokon döntik el. Azért mondjuk, hogy küllgyi kormányunk a nyivánosság prédájára adott giardineton kívül bizonynyal keményebb falatokkal is foglalkozik.

A Lajthan túl szintén mind jobban bonyolodnak az ügyek. Taaffe gróf, mint látszik, többre vállalkozott, mint a mennyit vállalai s vállain megnyugvó fő megbírnak; ő talán, azt hitte, hogy az ördög — akarjuk mondani: a csehek és a feudális elemek meglegesznek a kis-ujjal s nem fogják kívánni az egész kart is — míg a következmény azt mutatja, hogy bizony még az egyik kar sem lesz elég a nagy éhség kielégítésére. Egyelőre, ugyan mint a leges-legújabb hír mondja, a minisztérium marad, a mint volt, de hát az eféle kibékülések olyanok, mint a házasságban: egy darabba elődázák, de végkép soha el nem háritják a — divortiumot, melyet lám, még a végén Franzeiaország is törvényesíteni fog. Az „erdélyi házasságok“, akár csak a

delagatiók, arra látszanak hivatva lenni, hogy máshol is utánóztassanak.

Itthon, ezalatt, nagyobb csudára, már majdnem hónapja, hogy újabb botrány nem történt. Szinte kétkedünk benne, ha szorgalmas olvasói nem volnánk a lapoknak. De hát így, bármily hihetetlen legyen is, kénytelenek vagyunk himni s legfőlebb avval vigasztalódhatunk, hogy a két hétből hiányzik még négy nap s ez alatt majd csak hallunk megint valami scandalumról. Addig csak várjuk esőndes vérrel a költségvetés tárgyalását a képviselőházban s talán ez, egyszersmind, elkényeztetett nyílunket is kifogja elégteleni a skandalumok tekintetében is. Hogy a készületek, a különböző ellenzések részéről, nagyok, az iránt tisztában lehetünk — eléggé tanusította maga az az egyetlen tény is, hogy a „mérsékelt“ ellenzék oly szokatlan mérsékeltséget tanusított az utezai kravalok tárgyalása alkalmával. Az akkori mérséklettséget bizonynyal kamatos kamatjaival fogja kipótolni s különben is, az is a rendje a parlamenti kormányzat fölötti bírálat gyakorlásának, hogy épen a költségvetési vita legyen a döntő. Maga a kormányelnök jelezte a bizalmi kérdés fölvetését s aligha nem épen e vita lesz az oly alkalom, melyet Tisza Kálmán e czélra fölhasználni fog. Aztán magának az unitus és disunitus ellenzéknek is talán ideje volna már értesítnie adnia honmentő terveit, mert a meddő kritika nem a parlament, hanem az akadémia termeibe való. Érdekel várhatjuk tehát e vitákat.

Addig is, örömmel üdvözljük a pénzügyminiszter legújabb intézkedéseiből vonható azt a következtetést, hogy a kataszteri munkálatok, az új szervezet nyomán, lendületet fognak venni — a mire, bizony, az eddigi tapasztalatok szerint, régecske szükség lett volna, — valamint a most már — valahára! — mielőbb várható intézkedést is, mely az erdélyrészi birtokszabályozás megneklelt ügyét útba lesz indítandó. Mert ez ügy csak névleg „erdélyrészi“, voltaképen pedig a legsajátabb országos érdek, legalább is anynyira, mint Szeged reconstructioja, vagy a diósgyőri vashámor. Elég kár, hogy az erdélyrészi képviselők előbb nem mozogtak ily erőlesen — de jobb későn, mint soha! Akkor lapunk is elmondhatja, hogy megérte öt-hat évi sürgetéseinnek fogantatját...

— Budapesti román főconsul lá, mint a „Bukaresti Híradó“-ban olvassuk, a ritka műveltségű Voinescu Constantin nevezett ki. Új állomáshelyére a jövő hét folytán már meg is fog érkezni. Az új consul személyes barátja a magyaroknak.

az urak házi gazdájuk közé csoportosultak; egyedül Widgoon asszony maradt tilve helyén czukros gesztenyét rágicsálva.

— Kedves jó Quince úr, szolt sir Gamage Henry, jobban tettünk volna... valóban sokkal jobban tettünk volna, ha nem maradunk itt oly sokáig... azt hiszem tán legjobb volna, értesíteni a dollog felől a rendőrséget.

— Igen, igen! kiáltott féltuczet hang egyszerre, ugy van a rendőrséget... mindenesetre azt kell tenni... En megyek azonnal... és én is... én is... s azzal mindenik az ajtó felé rohant.

E közben Quince ur ismét vissza-nyerte lélekjelenlétét, s megakadályozta a sietős mozgalmat.

— Uraim, szolt, nagyon levagyok önöknek kötelezve... de e nehéz s mondhatni, szerencsétlen ügyben... magam kell hogy cselekedjem... egyszerűen egy vagy két legközelebb álló barátommal, kik szívesek lesznek segítségemre lenni. Sir Henry s sir Gosequile, s ön őrnagy, lesznek-e oly szívesek, hogy néhány percet még itt mulassanak? Önöket többieket pedig kérem, sziveskedjenek a hölgyeknek üdvözletem, s bocsátnakéremet átadni! Jó éjt kívánok mindnyájuknak!

A megnevezettek kivételével, Quince ur végre magára maradt, s miután a ház türes lett — az öreg Widgoon asszony volt, ki legutoljára távozott — elkezdett tanácskozni barátaival a felett, mit volna legjobb tenni, a fennforgó körülmények közt...

Elhívták a legközelebbi rendőri államás főnökét, s kérdezték tőle, ha ma

— Szerbia és magyar borok. Mult hó végén a szerb skupstinában több képviselő azt indítványozta, hogy a külföldi borokra, főleg az osztrák-magyarországiakra a behozatali vám felemeltesék, Ujvidéken egy társulat bört gyárt, melyet Belgrádon 2—3 frtjával árulnak, ugy, hogy a szerb borok árusítása nagyban károsodik

Az indítvány a skupstina pénzügyi bizottságához utasított. Ebben a többség partolta az indítványt, azzal a további módosítással, hogy a külföldi borokat behozatalukkor vegyelemezni kell, mert be van bizonyítva, hogy sok gyártott és méreganyagokkal kevert bort visznek be Szerbiába. A pénzügyminiszter ellenzete az indítványt, a bizottság kisebbsége pedig kijelenté, hogy a javaslat figyelmet érdemel ugyan, de a jelen viszonyok közt nem fogadható el, mert az ország nemzetközi kötelezettségeinek alterálása bajt okozhatna.

Az indítvány jan. 28-án került a skupstina elé. A bizottsági többség elvtársai hosszasan fejtegetik, hogy a belföldi terményeket oltalomban kell részesíteni; kikelték továbbá Ausztria-Magyarország ellen. A skupstina többsége azonban a bizottsági kisebbség véleménye mellett nyilatkozott. Felszólalt Risztics miniszterelnök is, és az indítvány czélszerűtlenségét fejtegette; néhány statisztikai adatot is hozott fel, és a többi közt felhozta, hogy a külföldről Szerbiába vitt borok értéke az utóbbi tíz év alatt másfél millióról 187.000 frankra csökkent, a mi azt tanusítja, hogy a szerb borok megállják a versenyt a külföldiekkel és nem szorulnak oltalomra. Szavazáskor az indítvány, véleményadás végett, a kormányhoz utasított.

A skupstina ez ülésén jelen volt Pintér, nisi osztrák-magyar konzul is.

HOGY KAPUNK PÉNZT AZ OSZTRÁK-MAGYAR BANKBÓL.

Az osztrák-magyar bank utalványozási üzlete.

Ezen üzletág kiváló előnyöket nyújt mindazon czégek és személyeknek, kik pénzüszvegeket küldenek, fizetés vagy bármí más okból, postával. De előnyös ez továbbá olyakra nézt is, kik utazván nagyobb öszvegeket kényszerítve magukkal hordani.

Az előnyök mutatkoznak ezen üzletág ugy clesőségában, mint biztos voltában; a mennyiben száz o. é. forint után esupán 2 és fél krajczár számíttatik utalványozási díj képen és másrészt a pénz-elvesztés lehetősége merőben ki van zárva.

Ezen, valamint, az osztrák-magyar bank valamennyi üzletágait igénybe vehetik mindazon

délután nem adta-é elé magát kerületében valamely bal eset; de semmi olyasmit nem jelentettek be nála. Azon megbízást kapta, hogy azonnal tudakozódjék a szomszéd állomásoknál is e körülményt illetőleg, s a különböző korházakhoz is követek lettek szétküldve a nélkül hogy mindez eljárások valami eredményre vezettek volna.

Valamely élet, vagy egészség veszélyes baleset bizonyossága, szerencsének lett volna mondható, azon borzasztó bizonytalansággal összehasonlítva, melyben a szerencsétlen férj epedett.

Az óra tízet, tizenegyet, tizenkettőt ütött, s még mindig nem jött semmi hír.

Quince ur még magának is félt bevallani gondolatait, nemhogy barátaival közölte volna azokat. Kérte őket, hogy hagyják magára, s nyugodt szilárd hangon jelentette ki, hogy egyedül akar lenni; higgadt magatartása megnyugtatta őket, s így kissé vonakodva ugyan, de eltávoztak.

Alig léptek ki a kapun, midőn a háziúr Blithers-t a kulesárt hivatva; ez okos meggondoló férfi volt, kibén bizni lehetett.

— Blithers, szólítá meg őt, menjen, és hozzon nekem egy kocsit jó erős lóvakkal. Két három óra hosszat lesz reá szükségem; ez idő elteltével itthon leszek. Ha nóm távollétem alatt haza érkeznek mondja meg neki, hogy kicsit aggódtam miatta... de hogy ebédünk nagyon jól folyt le.

A kocsi megérkezett; Quince úr béugrott gyorsan, s sebes vágatással, sorra járta London valamennyi indóházát. Itt,

özégek és személyek, melyek a bankkerület területén *) lakkak.

Az üzleti eljárás, mely az utalványozásánál van használatban a következőkben van kitüntetve.

1. A bécsi és budapesti főintézetek és a bank valamennyi fiókja *) fel vannak hatalmazva, pénzeket más bankintézetnél való kifizetés végett elfogadni, s a befizetett összegre szóló látra (a vista) fizetendő utalványokat kiállítani, illetőleg ilyen, a bankintézethez szóló, utalványokat beváltani.

2. Az utalványok 50 frton felül minden tetsző összegben a vevő nevére vagy rendeltetere állíttatnak ki.

3. Az utalványozandó pénzösszeg letéti jegy mellett lefizetendő, mely czélra tirlapokat ingyen szolgáltatnak ki a bankintézetek.

A letéti jegyben megjelendő: az összeg, az utalvány fizetési helye, a személy vagy cég, melyre vagy melynek rendeltetere az utalvány szóljon, továbbá meghatározandó, vajjon az utalványozási díj a kiállító vagy beváltó bankintézetnél fog-e fizetett. Ezen jegy az utalványvevő aláírásával látandó el.

4. Az utalványok kiállításáért utalványozási díj számíttatik. Ezen díj az illető bankintézetek egymásközi távolságának különbsége nélkül az utalványozott összegnek száz forintjától 2 és fél o. é. krajczárt tesz. Ha azonban egy utalványért a díj 5 krajczárnyi összeget meg nem halad, ez esetben 5 kr. mint legalacsonyabb díjösszeg számíttatik.

A díj kiszámítása az utalvány forint-összege után történik, minden kikerekítés nélkül. Ha e mellett krajczár-töredékek fordulnak elő, akkor azok 0-5 alatt kihagyandók, 0-5-ért azonban egy fél, és 0-5-on felül egy egész kr. fizetendő.

Már befizetett díj vissza nem térítettik.

5. Leszámitolt váltók és értékpapírok vagy a kölcsönüzletben adott előlegek tiszta-összelete annak fizetési napján egészen vagy részben, a bank fő vagy fiók-intézetei valamelyikénél díjmentesen utalványozható.

*) A kolozsvári fiók intézet kerületéhez tartoznak: Kolozsvár és M. Várhely szab. k. városok, továbbá Beszterce, Naszód, Kolozs, Maros-Torda, Szolnok-Dobóka, Torda-Aranyos és Alsó-Fehérmegye. (Utóbbi: „Gyula-Fehérvár“ kivételével.)

*) A bankintézetek a következők: főintézetek: Budapest és Bécs fiókintézetek: A. Magyarország: Brassó, Debreczen, Fiume, Győr, Nagy-Kanizsa, Kassa, Kolozsvár, Pozsony, Szeben, Szeged, Temesvár és Zágráb. B. Ausztriában: Bielitz, Britnn, Budweis, Czernovitz, Eger, Graz, Innsbruck, Klagenfurt, Krakau, Laibach, Lemberg, Lucz, Olmütz, Pilsen, Prag, Reichenberg, Poveredo, Salzburg, Spallato, Stanislaw, Teplitz, Triest és Troppau.

a mennyire tudta, nem volt senki, ki titkos gondolatait kitalálhatta volna; itt csak közönyös hivatalnokokhoz beszélt. Megadhatta a „szőkevények“ személyleírását a nélkül, hogy becsületét beszennyezte volna előttük. Kivánságára minden irányban működésbe hozott a villanyosodrony. Midőn ügyvédünk haza érkezett, idegei végkép ki voltak merülve s szíve beteg.

A kulesár nyitott ajtót neki. Quince úr félt arczába tekinteni.

— Nóm! rebegete alig hallhatólag.

— Asszonyom a társalgó teremben van, válaszolt Blithers a legnagyobb elégteliséggel.

Quince ur kiugrott a kocsiból s ingadozó léptekkel sietett fel a lépcsőkö. Alig érte el a hatodik fokot, s már Emilia karjai közt pihent. — — — — —

—Igen kedvesem, magam is szenvedhetem volna miatta, ha oly igen nagyon nem kiáltottam volna. És Ralph minden erejéből igyekezett nekem ebben segítségemre lenni.

Quince úr e szókra szívélyesen meg-
rázta a fiatal ember kezét.

— De hát a végén is, aztán, hogy tudtatok onnét kijönni?

— Miután, beszélté Ralph, teljes öt órán keresztül, rekedtre kiabáltam magamat, s lábaimmal addig döngtettem az ajtót mig cipőmnek egy csepp talpa sem maradt, végre felmáshztam az egyik ablak párkányára, s miután néhány ablaktáblát szétzúztam kezemet jól össze vagdaltam a mint ezt láthatja, s az ablak kereszt-fáját széttörttem; sikerült végre még is az éjji örök figyelmét magamra vonni...

Hirdetési díjak.
Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknel külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fülvesznek:
Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbaesi Nr. 2. (Eckham der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallischgasse 10.)
Rud. Mosse Publicistisches Bureau. Buda pesten: Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger a. hirdetések felvétel irodája Budapest Szervitátor 5. sz.
Nyilttéri czikkok
gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

E czélra a bankintézetnek a leszámítolásra felajánlott váltók és értékpapírok illetőleg az elzalogosítandó értékpapírok benyújtásánál minden kívánt utalványozásra nézve egy letéti jegy adandó át, melyben azon összeg, (mely készpénz helyett díjmentes utalványokban kívántatik) megjelendő, melynek a fenti adatokat kell tartalmaznia, és mely ugyanazon aláírással ellátandó, mely a leszámítolási jegyzéken illetőleg a kötelezvényen van.

Utólagos bejelentések vagy a tett bejelentések utólagos megváltoztatása nem vétethetnek tekintetbe.

6. Utalványok kiváratna a kiállítási helyen visszaválthatók.

Ha a visszaváltás más nem az utalvány eredeti átvevője által kívántatnék vagy ha az eredeti átvevő által visszaváltás végett bemutatott utalvány egy vagy több forgatmányynal van ellátva, ez esetben a befizetett vagy utánveendő díjjon kívül ugyanazon díjösszeg még egyszer mint vissz-díj fizetendő.

7. Az utalványok bemutatása, átruházása, és kifizetése tekintetében az ezen cselekvények helyén a váltókra nézve érvényben álló szabályok alkalmazhatnak.

8. Ha egy utalvány elvész, az elvesztő fél kérelmére a kifizetés betiltása tizennégy nap tartamára (a megsemmisítési eljárás megindítása czéljából) a fizetés helyén levő bankintézetnél eszközölhető, ha az utalvány számát, összegét, a kiállítás helyét és napját és azon személynek, (kire az utalvány szól,) nevét helyesen bejelenti,*) Ha az elvesztő fél az említett adatokat teljesen és pontosan megfellelni képtelen, a bank illető intézete saját belátása szerint határoz a felett, vajjon a kifizetés tizennégy napi felfüggesztésének egyelőre lehet-e helye vagy sem?

9. Utalványok megsemmisítése a fizetési helyen, a váltók megsemmisítésére nézve érvényben álló szabályok szerint eszközölthetik.

KÜLFÖLD.

A franczia a kormányt legközelebb új baj fenyegette. A tengerészeti miniszter le akart köszönni, mert budgetéből a pénzügyi bizottság 800.000 frankot törölt. Ez az összeg jelentékenyen ugyan, de a pénzügyi bizottság még mielőtt tanácskozásait megkezdté, kijelentette, hogy a netaláni törlésnél nem a kormány iránti bizalom vagy bizalmatlanság, hanem egyes egyedül a pénzügyi szempont fogja vezetni. Így aztán könnyű volt megérteni a nehezeltő miniszterrel, hogy a budgetében tett törléseknek poli-

*) Ezért czélszerű mindezen adatokat figyelemmel kísérni.

aztán megértettem velők, hogy bé vagyunk oda zárva, s reá vettem, hogy menjen el ide s ide, költse fel ezt s ezt, a régi pénzek s emlékérmek felligyelő-jét és ily módon hajnalban egy negyed kettőre végre meg lettünk szabadítva, tán csaknem az egész éjszakát a British muzeumban töltöttük el.

SZOKÁSOK A SZÁSZFÖLDÖN.

Halál és temetés.

Cs. Rákosi-tól.

„Würde schafft Bürde“ Így szól a lelkiismeretes bíró a határinspektorhoz, midőn a déli nap hevében a hosszas lovaglásból kimerülve, rajta a már hetek óta észlelt kornyadozás végképen erőt vesz.

A pontos bíró, ki 12 nehéz év óta viseli már a falu „Zvälkstock-“ját*) ha g y m á s - b a esett; erre mutatnak a jelek, melyeket az inspektor, ki a betegséget már kilábalta — csakhamar felismer.

Nagy bajjal haza kíséri a bíró, tizszer is szívére kötvén, hogy le ne fekdjék; s hogy ne hagyán magát; mert ha mint tapasztalt és a kárhóztos h a g y m á s t jól ismerő embernek szót nem fogad, ugy aligha lesz a héjasfalvi szolgabíró urnak módjában lábait egy hónap mulva bíró uram asztala mellett lógatni, vagy vagy a szt. Márton hizott lúdja után haszúsát törölgetni!

A bíró engedelmeskedett is, de nem

*) A bírói hatalom jelképe, mely bot, né- mely községben száz évnél is régieb,

tikai jelentőséget né tulajdonítson, s vezesség tárcáját továbbra is.

Különben a francia közvélemény nem is sürgeti az olyan takarékoskást, mely a száraz-földi vagy tengeri haderő költségeinek leszállítása által érvényesül. — A francziák mindenképp biztonsa- gát akarnak e czélból bármilyen katonai terheknek alávetik magukat. Épen most kezdi sürgetni a közvélemény a hadsereg reformját, mely egyszerűltíse a mozgósítást s fokozza a hadsereg hadi létszámát. Ez öhaj két-ségtől a német katonai törvényjavaslat visza-hatása. A francziák túl akarják licitálni a né-meteket e téren is és azért minden lépés, me-lyet Németország a védető szaporítása körül tesz, gyorsan utánzásra talál Franciaor-szágbán.

A francia igazságszolgáltatás tisztí kará-nak nagy purifikációja innár megkezdődött. Szombaton nagy minisztertanács volt, mely a változások első nagy sorozatát a hőztársaság elnökéhez fölterjesztette. Ezuttal 92 változást eszközöltek; főügyesek, államügyesek és he-lyettesek mozdítottak el, vagy helyezettnek át eddigi állomásként másóvá. A többek közt a montpellieri államügyész Orleansba helyeztetett át, míg a nimesi főügyész elmozdítottat. — Pá-risban magában még nem történt változás s a minisztertanács a tulajdonképeni bírói kar-ra vonatkozó törvényjavaslatot még nem tár-gyalta.

A porosz képviselőház legutóbb a kul-tusbudget tárgyalásakor szokatlanul zajos jele-netek színhelye volt. A centrum azt indítvá-nyozta, hogy töröljék a budgetből az ó-katho-likus püspök számára előirányzott összeget. Erre Petri ó-kath. képviselő felolvasta a királyi ren-deletet, mely Reikents ó-katholikus püspöknek elismeri. A rendelet azon — hagyományos szo-kás szerinti pontjánál, mely azt mondja, hogy a király megvárja minden alattvalójától, hogy Reinkenst kath. püspökképen tisztelni fogják, a centrumban gúnykaczaj hallatszott. A dolog nagy zajt keltett s Berlin utcáin azt kezdték beszélni, hogy a centrum egy királyi rende-let kikaczagott. Sybel képviselő az ügyet a ház-ban is szóba hozta. Erre a centrum körében leirhatatlan zaj és kiabálás támadt. Schorlemer képviselő azt követelte, hogy Sybel rendreuta-sítsák, egyszersmind azt vetette számére Sybel-nek, hogy a mit mondott, az „hazugság.“ Min-denfelől „rendre! rendre!“ kiáltások hangzo-tak, mire Benda elnök kijelentette, hogy Schor-lemer kifejezése „nem felel meg a rendeknek.“ Együttal Sybel állítását is helytelennek moná. De az ultramontánok ezzel aem elégedtek meg. Windhorst emel szót és Sybel rendreutasítását követtele, „irányzatos igaztalanság“ gal vádolva őt. Erre az elnök ismételte előbbi nyilatkozatát. De ez nem volt elég. Bachem emel szót és dur-ván megtámadta az elnököt, ki nagyon tehetet-lenül viselte magát, de végül Bachemet mégis rendreutasította. — Az inezidens még sokáig rendkívüli igazottságban tartotta a képviselő-házat.

Beaconsfield beszéde.

Viktória angol királynő kilencedik parla-mentének zártilésszaka f. hó 5-én nyitotta meg nagy ünnepelességgel és egy Cairns lord által fölolvastott trónbeszéddel.

A fölrati vitánál a felsőházban Beacons-használt; mert alig vette ki lábát az ins-pektor, mire az egyébként erős férfi erőt-lenül a tulipános lőczára rogyott. Az in-láz erősebb volt nálánál.

Itt találta őt neje, ki az esti harang-szóval, mit sem sejtve, a vigan daloló ara-tókkal hazatért.

--- Csak nem kell aludni engedni; költsétek fel, hadd járjon, mert ha nem, vége van, orvost pedig ne is emlit-setek! Így és hasonló módon adja ki-ki jó tanácsát.

A munkás nép elbúcsuzik, az igaz-ságos bíró betegségéről pedig nyilsebes-séggel terjed a faluban a hír, míg a szom-szédasszonyok az Antafrau a bábaasszony után sietnek, ki nem sokat várakoztatva magára a három megye határáról szedett gyógyfűveivel és legfurcsább decoctumai-val csakhamar a beteg házában terem. Kéznel áll a három éves szalonna darab is, melyet „Bodri“-nak, a beteg gazda hí kisértőjének, a sátoros cigányok és egyéb kóborlók rémjének van szánva.

Lehúzzák a beteg eszmáit; a tu-dós asszony pedig megkeni a szokás-szerűek elmondása után — még pedig kereszt alakjában az orvosos sza-lonnával a bíró lábait; szigoruan meghagy-ván a bíróénak, hogy a szalonnát az első kakasszólással „Bodrinak“ azonnal ad-ják, neki pedig lelkiismeretesen referál-janak, ha vajjon rögtön megett-e azt, vagy csak később vagy épen nem?

A hagyományos beteg fejére addig is báránybőr kuosmát adott, testét pedig ugyaneféle nehéz bundával (kosok) rendeli betakarni.

Ily helyzetbe találja a beteget a pap, ki komája nehéz betegségéről halva, azonnal

field lord hosszabb beszédet mondott, melyben Granville lord támadásaival szemben megjegyez-te, hogy nem várta, hogy a berlini szerződést fog kelleni védelmeznie, miután az a tűzpróbát, a felsőház jóváhagyását teljes vita után kiálotta. A Bálkánt ő nem áthatolhatatlan védőfálnak, ha-nem intelligens határnak írta le. A Cypirus irán-ti konvencziónak tulajdonképen semmi köze a berlini szerződéshez s abban nem is említettik. A Kis-Ázsiára vonatkozó garanciák — mondta Granville — föltételesek és a konvenczió azért kötöttet, hogy a berlini szerződés fölötti által-ános elégedetlenség Angliában csillapíttassék.

ő azonban úgy tudja, hogy a konvenczió sokkal a berlini kongresszus előtt kötöttet meg. Granville lord panaszkodik, hogy kérdéseire nem válaszolnak; ő e kérdéseket összefoglalni s azok-ra válaszolni akar. A mi Montenegró illeti, de a kilátások annak kielégítő és barátságos elin-tézésére sose voltak nagyobbak, mint épen most. Ez tény. És Görögország? A kormány hihető-leg ebben a dologban is képes az ellenzéknek kielégítő választ adni.

A dolgok e pillanatban így állanak: A francia kormány hosszas és nehéz alkudozások után f. évi 17-én ajánlatot tett; erre az angol kormány egy javaslata következett, melynek az ő és mások nézete szerint teljes kilátása van a kérdés elintézésére.

Ez jan. 17-én történt; természetesen, le-hetetlen minden részletet felsorolni. Ha egy ja-vaslat fekszik a hatalmak előtt, semmi se képes annyira a siker kilátásait megkérősitani, mint egy vita a föltételek fölött, melyek a tanácsko-zások tárgyát képezik. Annyt azonban mondhat, hogy nagy bizalommal néz a kérdés megoldása elé; ha az erre vonatkozó okmányok a ház elé fognak terjesztetni, ki fog tűnni, hogy a minisz-tereknek nincs okuk szégyenkezni. Granville lord felviágosításokat akar a misszionárius ügyre vonatkozólag. A kérdés nem oly nagyon fontos és általános eredménye kedvező jellegt. A ház elé ezután erre vonatkozó okmányok terjesztetnek, ugyszintén a középázsiai dolgokról és határegye-sítésekről és a berlini szerződés alatti más ügyek-ről szóló okmányok, melyek be fogják bizonyí-tani, mily roppant erőteszítéseket tettek nemcsak ő felsége kormányha, hanem a berlini szerződést aláírt minden hatalom, hogyérvényt szerezzenek oly rendeleteknek, melyek az általános béke fen-tartásához hozzá fognak járulni. Áttérve a dél-afrikai ügyekre, szónok megjegyzi, hogy a kor-mány ép most kapott Bartle Freréből táviratot, mely kedvezően nyilatkozik a délafrikai konfü-deráció kilátásairól.

A kormánynak nehezére esnek, részletesen előadni nézeteit az afgán kérdés végleges meg-oldásáról, mert itt oly ügyekről van szó melyek még esirájukban rejlenek. A mit Anglia öhaját, az indiai birodalomnak megfelelő és biztos ha-tára. Ez az afgán háboru által elerettet; a kormány politikája régi maradt; az annexió ellen dolgozik s ezt keresztül fogja vinni. A kormánynak nincsenek bizonyítékai az állítólagos kegyetlenségekről Af-ganisztánban! szoló nem hisz bennük. Az em-lekirat aláíróinak, kik az afganisztáni angol csap-atok kegyetlenségeiről panaszkodtak, állításai-kat bizonyítékokkal kellene támogatniok. Ezek azonban egészen hiányzanak. A külső hatalmak-hoz való viszonyainkra vonatkozólag a trónbe-széd a szoros igazságot mondta. Irhonra vonat-kozólag a kormány nem azért kér indemnitást

hozzásiet; s ki a láznak legnagyobb fokát látva, alkalmatlan ruhadarabokat levéteti, őt szépen ágyba fekteti és egyuttal a vá-rosha küld az orvos után.

E közben mind többen jönnek a be-teg házába, barátok és rokonok egyaránt csak egyet jósolva: hogy a bíró ezt ki nem lábálja s hogy okvetle-nül belehal; hisz egyebet mondani — már csak azért is a legnagyobb részvét-lenséget áruhá el, mivel a nép hite sze-rint nehéz betegségnél épen az ellenke-ző szokott bekövetkezni, mit az ember mond.

Az orvos belép. Megvizsgálja a be-teget, a fejét megrázza — megigéri, hogy mindent el fog követni, mi csak hatalmá-ban áll: ők meg folytassák reggelig szor-galmasan a borongatásokat; az orvosságból pedig — melyet ő maga ígér készíteni — adjanak be a betegnek rendszeren, mint ezt nekik megmagyarázta.

Gyors szárnyakon repül az éj s a hajnal harangja megkondul — munkára intvén a falu békés szorgalmas népét. Hangjai azonban sejtelmesen szólnak „te-metésiesen“ (leicherisch), mondja Andris gazda az egyházfi. Meglássátok, hogy a derék bíró elköltözik az utcáknál, mert a halálbagoly az éjjel egyet sem mozdult kertjéből! Csak hallottátok volna uhogá-sát, mely valóban nem volt egyéb a ha-lotti éneknel — feleli az utca sarkán lakó özvegy asszony — Andris gazda sza-vába vágva.

Hát a Bodri? de keservesen vonított a tegnap este: higgyétek el, a falu nem-sokára falunagy nélkül marad. A minap is, nem tizenhármán valának-e a faluhá-

zban; akkor midőn a koresma jogát a nyakigláb zsidó kivette vala?

Es nem csapott-e föl a sirból a por, midőn ma négy hete a szomszédot a hegy-re kísértük? — szól Sep (Józsi) a falu kiválasztott szájas hitese — új szentet rakva pipájára. Azt mondják, hogy ez mind csak macska hit. Legyen csak macska hit; de a hosszufogunak jó kaszá-ja van, jobb mint bármelyikünknek. Ez aztán nem sokat kérdi, hogy valaki egy-szerü paraszt vagy falusbíró-e, ki az or-rát magasán hordja s ki a szegény em-ber ökrét egy-két száll prevarikált fáért irtalom nélkül azonnal kifogatja!

„Egy emberét még nem vesz el a világ“ veti közbe a harangozó, ki-nek a kissé szigorú bíró egy alkalom-mal — kötelesség mulasztás miatt klari-netjét vetette vala el.

Tartsatok számot, hogy nem telik el három nap és a túlbuzgó bíró klari-netom alá kerül!**)

Ily szép szavakban emlékezők meg a harangozó a betegről, midőn komája az asztaloz — szintén az aratonak tartva a bíró állapota felől tudakozódik.

— Biz ő kelme nagyon is jól van, kedves komám uram, szól az előbbi; épen most vala ott a tiszteletes úr, hogy a vénzsarnok lábairól a „patkókat leszed-je“. Tudom hogy ez életben többé meg nem zalogoltat

Hej de dicső — válaszola a község asztalossa; de rég vágyom már, hogy

*) A szász falvakuak rendszeren rendezett zenégyüttek van, melyek temetés és egyéb alkalmakkor kiszórtak vonulni.

1. Egyenes adóknak tett a követelés 555,293 frt., befizetett 389,371 frt.

2. Késedelmi kamatokban befizetett 10134 forint

3. Bélyegilletékben követelés 110,355 frt., befizetett 44,098 frt.

4. Illeték egyenértékben követelés 17,999 frt., befizetett 4136 frt.

5. Bor és hűsfogyasztási követelés 13,811 frt., befizetett 12,348 frt.

6. Szőlődzma-váltság követelés 16,523 frt., befizetett 2,084 frt.

7. Tanítói nyugdíj követelés 11,186 frt., befizetett 2,221 frt.

8. Iparkamarai illeték követelés 622 frt., befizetett 342 frt.

valakinek egy kis köntöskét szabhassak. Még ma is ott hever udvaromon a sok renyves deszka, melyet az átkozott an-golok a „strek“ átvételénél — miként mondák, mint hasznavehetetlen „Aus-schuss“-t visszalöktek.

Így és hasonlóan nyilatkozik egyik is másik is, a szerint, a mint barátságos vagy ellenkező viszonyban élt a haldokló bíróval, ki míg ez a faluban történik az úrvacsorát veszi és szép vagyona felett tanuk előtt egy pár szóban végrendeletét megteszi. A megmaradt orvosságot a még a halálban is takarékos gazda adandó al-kalomra jól bedugni és eltenni rendeli! Hisz, ki tudja, mi ellen használhatják még.

Egy nagy sóhaj és a falu bírájának lelke a legfőbb ítélőszék bírója előtt áll; oda költözött, hová a falu rossz nyelvei nem hangzanak el.

Mig bús és síró özvegye a hófehér gyólcscsal tömött ládából — férje vőle-gényi ingét, azon drága ereklyét, melyet épen tegnap múlt 32 éve elköltözöttök-nek ajándékozott vala — sirva előszedi, addig a szomszédatala is ünnepies ruhá-ja-ba veti magát — bár jobb szeretné, ha ezt tenni nem kellene.

Igy kívánja azonban a szokás; de még más kötelességet is kell az elhunyt-tal szemben lerónia. Hisz gyermekkoruk óta jó barátok voltak egymással.

Az öreg „noberfrater“ lassu lépekkel tart a pap lak falé, hogy e gyász-hirt kötelessége szerint a „Wohlehe-rvürdige Herr Vater“-nek bejelentse.

A szokásos: „Dem Dit des Nemets

9. Adókövetési költség követetés 906 frt., befizetett 253 frt.

10. Végrehajtási költség követelés 6904 frt., befizetett 4372 frt.

11. Az előjárókra kirótt követelés 4735 frt., befizetett 1040 frt.

Ijesztő nagyok ezen adótelek, különösön ha meggondoljuk, hogy e kis megyének lélek-száma alig tti meg a százezeret, népe egyedül a földmivelésből él, gyári, kézműipara, keres-kedelmé nincs, és hogy a fenn elősorolt kincstári követeléseken kívül — melyekből csaknem 7 frt esik minden lélekre — a törvényhatóság, köz-ség és egyházak követelése is — melyek szin-tén jelentékenyek — vállaira nehezülnek. Aggo-dalmat keltők a közterhek ily magassága azért, mivel egy bekövetkezhető silány termés, vagy csak az árak teljes leszállása e nép fizetési kép-telenségét fogja maga után vonni.

A kir. ügyész előadta: hogy a múlt évben 651 bűnvádi jelentés tétetett. Vizsgálati fogság-ba letartóztatott 398 személy, ezek közül 353 elbocsátottat. Büntett és vétség miatt el lett ítél-ve 298 férfi és 14 nő, és pedig 5 éven alóli fogságra 287 férfi, 14 nő; 5—10 évi fogsá-g-ra 9 férfi, 10—20 évig két férfi. Halálra ítél-te-tett kettő, kegyelem után azonban mindkettőnek büntetése börtönre lett változtatva.

A kihágások száma 4516, ezek közül ér-demlegesen elintéztetett 1931, elállás következ-tében 1584, elévülés által 95. — Rabtartási költ-ségre kiadatott 8705 frt 36 kr. Rabmunka utáni jövedelem és költségterítményekből befolyt 2385 frt 23 kr.

A többi szakelőadók jelentései különös köz-érdektől adatokat ez alkalommal nem tartalmaz-tak.

A magánkötvények közül a Hosszuaszon megállítandó vasuti állomásért nevezett község ál-tal beadott s a közmunka által véleményezés végett leküldött folyamadást említjük meg, a kir. építészeti hivatal főnöke mint szakelőadó a ké-rést elutasítandónak véleményezte, azon okból, mivel Hosszuaszon közvetlen közelében két állo-más van u. m. Balázsfalván és Mikeszászán, kü-vetkezőleg ez állomás létesítésére szükség nincs, s a költségeket nem fedezné, a bizottság több-sége azonban más nézetben volt, s a teljesíté-sét ajánlatba hozza.

r. l.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

LAMARTINE.

Rogeaard Ágost

12-dik felolvasása.

Lamartine az újkori francia irodalomban Hugo mellett, — (előadó nem meri mondani alatta) de mindenesetre felette a romantikai küz-delem öt vezérférfiának, a minőknek St. Beuve, Dumast, Ganthier Theofil, Nodiert és Borel Pe-trust nevezi — foglal helyet Beranger-val és Musset-val; ez a három nem vett részt a ro-mantica küzdelmeiben, ők remekműveket alkot-tak s olégnak tartottak azokkal hódítani, a mi magában véve elég szép meggyőződés.

Ha az újkori francia irodalom legneveze-tösebb költőit osztályozni akarjuk, azt mondhat-juk róluk: Hugo messze világító, Barbier dörgedelmes, Vigny titokzatos, Musset lovagias,

valakinek egy kis köntöskét szabhassak. Még ma is ott hever udvaromon a sok renyves deszka, melyet az átkozott an-golok a „strek“ átvételénél — miként mondák, mint hasznavehetetlen „Aus-schuss“-t visszalöktek.

Így és hasonlóan nyilatkozik egyik is másik is, a szerint, a mint barátságos vagy ellenkező viszonyban élt a haldokló bíróval, ki míg ez a faluban történik az úrvacsorát veszi és szép vagyona felett tanuk előtt egy pár szóban végrendeletét megteszi. A megmaradt orvosságot a még a halálban is takarékos gazda adandó al-kalomra jól bedugni és eltenni rendeli! Hisz, ki tudja, mi ellen használhatják még.

Egy nagy sóhaj és a falu bírájának lelke a legfőbb ítélőszék bírója előtt áll; oda költözött, hová a falu rossz nyelvei nem hangzanak el.

Mig bús és síró özvegye a hófehér gyólcscsal tömött ládából — férje vőle-gényi ingét, azon drága ereklyét, melyet épen tegnap múlt 32 éve elköltözöttök-nek ajándékozott vala — sirva előszedi, addig a szomszédatala is ünnepies ruhá-ja-ba veti magát — bár jobb szeretné, ha ezt tenni nem kellene.

Igy kívánja azonban a szokás; de még más kötelességet is kell az elhunyt-tal szemben lerónia. Hisz gyermekkoruk óta jó barátok voltak egymással.

Az öreg „noberfrater“ lassu lépekkel tart a pap lak falé, hogy e gyász-hirt kötelessége szerint a „Wohlehe-rvürdige Herr Vater“-nek bejelentse.

A szokásos: „Dem Dit des Nemets

Beranger népies, Lamartine magasztos költő, vagy máskép: Barbier a férfiak, Lamartine a nők, Musset a fiatal emberek, Beranger a nemesebb értelemben vett nép, Vigny a salon- s Hugó mindenkinek a költője.

Honnan van, hogy Lamartine oly kizáró-lagos kedvence a nőknek? mert nő volt, a ki szellemét legelőszőr daira lelkesíté. Elvira, a ki-hez írta első szerelmében fenkölt, magasztos tisztaságu, páratlan szépségű szerelmi dalait; tehát nő által részesült legelőbb a dicsőség su-garairól. De nemcsak, mert szerelmi költő volt, lett a nők költőjévé, hanem mert egész költé-szete valami nőies finomsággal, utánzóhatlan bájjal bír, a mit leginkább a nők tudnak fel-fogni, megérteni. Esménye Elvira, egyszersmind a nő eszménye, dicsőítve Lamartine által, ki ezért a nők örök haláljára tette magát érde-messé.

Egy oly nagyság fölött, mint Lamartine, mit lehet egy óra lefolyta alatt elmélnedni? eny-yi idő alatt lehetetlen egy ilyen lángész mű-ködését kifejezni, az ő költészete magas hegy, reneteg erdő, melyet lehetetlen rövid idő alatt bejárni, elég, ha távolról megbámuljuk s e bá-mulatunknak s azon benyomásoknak, melyet sze-leme tett lelkünkre, úgy mint Lamartine világ-ban való állásának, költői működésének nehány röpke szóban igyekszünk hangot adni.

Lamartine Alphonse született 1780-ben Ma-conban; előkelő katona-család ivadéka s ő ma-ga is nagyon rövid ideig katona volt. Első ne-veltetését a jézsuitáknál nyerte s talán e neve-lésnek tulajdonítható az a vallásos szellem, a mely első műveit átleni, de már a „Girondis-ták“-nál egészen tovattúnk, a „Meditation“-ok-s a „Harmonies poetiques et religieuses“-ben az azonban kiváló szerepet játszik az.

Költői előképei Rousseau, Bernardin de St. Pierre és Staëlné, első bámulatának tárgya s ta-lán e philosophikus befolyás volt oka, hogy a jézsuiták növendéke csak vallásos, nem pedig túlbuzgó lón. Komoly tanulmányokkal nem igen foglalkozott, a történelmet a hely színén sze-rette tanulmányozni. „Hol lehet jobban tanul-mányozni a rómaiak történetét, mint kitűnő fiai nagy tetteinek színhelyén? A költészeti szabá-lyoktól, tanulmányoktól irtózott, La Hontainet, a ki szintugy mint ő, nagy költő volt, ki nem ál-tatta. Legnagyobb mestere — a kit ép oly be-hatótan tanulmányozott, mint az emberi szívet, szellemet — a természet volt, a természet, a melyet megértett, a mely lelkesíté s a melynek oly magasztos, oly utánzóhatlan tolmácsolója lón. Lehet-e szebbet képzelni, mint Olaszország-ban tett utazásának leírása, az Alpok nagysze-rű festése „Jocelyn“ s a „Mediation“-okban? Fiaitól kerlitt Párisba egy tanodába, hon-nan csakhamar megszökött; költői lelke nem tűrhette a rendszabályok nyűgét; onnan Lyonba kerlitt, de ott sem soká maradt, anyjához ment Miguisebe, hol jobban átengedheté lelkét költői elmékedéseinek.

Családi hagyományból királypárti volt, in-nen származik a császárság elleni gyűlölete.

Egyik legfőbb érdeme, mint hazafinak, hogy inté honfiktársait, ne bizzanak Napoleonba, nem sza-badságot, katonai despotizmust hozand az reá-juk. Szintoly beható átkot mond a nap hőisére, mint Barbier, Condé véres szellemét hívja fel bo-szúra ellene.

Nulla.

(Folyt. köv.)

ze stark“ (a halálának senkisémm igen erős) szavak után felkéri a tiszteletes urat: ke-gyeskednék keresztény társát „Borger Máchelt“, kit az Istennek hatalmas pa-rancsszavára a „hosszufogó kaszás tegnap éjjel a szomszédságból elvitt, az élők köny-véből örökre kitorölt s minte nyomorult világba vissza többé nem kívánczozót“ a halottak könyvébe fölveni.

Sőt, hogy a lelkész az a megboldo-gultnak születési évével és napjával so-kat ne törődjék — készségesen be is dic-tálja, hogy B. M. a megyei Margitvásár-kor született, épen a második kukoricza-kapáláskor, akkor, midőn a vetés a „Gel-senthal“ (Szünnyogmál) felsőfelében volt.

Ez idő óta itt épen húszszor vetet-tek kukoriczát és így az „Ehrame Herr Hahmi (bíró) épen 60-szor hallhatta a he-nye kakukmadarat szólni!

Mig a halott nevével a metamorpho-sis történik, addig a jó szomszédasszonyok a bíró, — kinek szakállát a kántor a bí-ró uram híres beretvája fejében, tükör sí-mára beretvált — már fel is ültőztették. De szépen áll rajta a vőlegényi lenng, azon len ing, melyhez a lent hű társa, ezelőtt 32 évvel maga vetette, nyőtte, fon-ta és szőtte; hát még a szebeni nyuszt kalap, mely családi ereklye gyanánt — az elköltőztötnék nagyatyjától maradv — holnap az anyaföld ülbe keril — nem lévén hiva a bíró, még a „Zveikinder sys-tem“-nek sem!

Megszólal a nagy harang, melynek bús hangja még búsbabban vegyülnek a többi harangok síró hangjai; mintha csak azt akarná érez nyelvük mondani, hogy az egy órai „leichenpuls“ (az a mi #

Franciaország, Olaszország és Németország.

A német trónörökös Peglibe Olaszországba történt utazásának általában nagy politikai indokot tulajdonítanak s úgy fogják fel azt, mint Bismarck törekvését, Olaszországot kivonni a latin népek szövetségéből. A „Soleil“-ben Peyramont is, a ki különben hazugságairól nevezetes a következőket írja: „Könnyen beláthatni, hogy Bismarck, miután visszaért Olaszországgal s a berlini kongresszuson azt Ausztriának kíméletlenül feláldozta, most ismét szeretné felvenni a kapcsolatot az olasz politikussal, hogy annak segítségével Franciaország ellen irányuló támadó rendszabályait tökéletesíthesse. Nem fog-e Olaszország a német kancellár sugdosásaira hallgatni, ha ez kilátásba helyezi neki Nizzának és Savoyának visszanyerését? Nehéz kérdés, a melyre az „igen“ mellett ép annyit fel lehet hozni, mint a „nem“ mellett? Nem titok, hogy Humbert király nem osztja atyjának Victor Emanuelnek élénk rokonszenvét Franciaország iránt, sőt bizonyos szelidséggel viseltetik Németország irányában. A másik oldalon az olasz politikások vannak, kik nem akarnak szolgálni a német politikának a latin világ jövőjének ártalmára, s mint hiszik, ezek elég számosság s befolyásosság, hogy szükség esetén az uralkodó személyes érzelmeit ellensúlyozzák. Olaszország a viszonyok hatalmától fogva, ma ismét hivatva van kornak politikájában igen fontos szerepet játszani. E szerepének csak is a latin érdekek értelmében fel lehet meg, s előbb-utóbb világosnak kell előtte lenni, hogy pillanatnyi nyeresége lehet ugyan abból, ha Franciaország Németországot által ismét szűkebb határok közé szorítatják, de ez által Olaszország a menthetetlen vészbe sodortatnék, mi a mi vértükkel nemcsak saját épségünket védelmezzük, de egyuttal Olaszországot és Spanyolországot. Mihelyest Franciaország elcsélt, nem sokára a két másik latin állam is osztozni fog sorsunkban.

Mindenesetre be kell ismerni, hogy az olaszoknak van okuk panaszkodni azon módról, a hogy mi eddig a solidaritást s a latin hatalmak közti egyetértést értettük. Nincs akadály, mit mi utjukba ne gördítettünk volna az a f r i k a i földön, ahol közreműködésük, nem hogy ártana, hanem közös érdekeinknek csak hasznára lehet. Miért ne engednénk mi Olaszországnak tért Egyiptomban, a hol az olasz lakosság ép oly jelentékeny, mint a francia s a hol segítsége nem lenne megvetendő, ha Anglia egyszer megkísérlelé a magán kivül minden más befolyást kizárni Egyiptomból? Mit kell tartanunk Olaszországtól Tripolisban, amit Spanyolországtól M a r o c k ó b a n? Afrika elég nagy, hogy minden tevékenységnek, minden díszvágynak helyet adjon. — Ily előzenység által latin testvéreinkel a panaszkok legnagyobb részének elejét vennék, a mely panaszkok segélyével tartják fenn Németország ügyüket az ellenségeskedést ellentük. Itt az ideje, hogy ezen segítsünk, ha különös érdekeinket minden veszélytől megakarjuk oltalmazni s a latin elemnek állását Európában megakarjuk tartani.“

NAPI HIREK.

Helyi hírek.

— **Dicséretreméltó** játékonyságot van alkalmunk regisztrálni. Ugyanis K. Biazini Domokos ur városunk nyomorral küzdő külvárosi

székhelyeknél (a szaggyatás) igen is kevés a derek bíró ur végtszteletere. E közben összegyűlték az egyház emberei a halottas háza, összegyűlt a falu összes népe, s míg ez történt, addig a régi bíró (gelessenhan) kikéri a bánatos családtól a testet, mi az ismert: „lasst uns den Leib begraben“ még a XVI. sz.-ból eredő protest. gyászdal hangjai mellett — rendesen zenekísérettel történik.

Az ünnepélyes gyászbeszéd bevezetével fölökiséri a bírót az utolsó nyugvóhelyre; oda a hol nem kell többé a falu terhes gondjaival vesződni, hol bánat és bú nem emésztnek; oda, hol, miként a lelkész végzásaiban hangsúlyozá — csak örök béke honol.

A község tisztviselőinek kötelessége, helyesebben az ők tisztje, a község előjáróságának porhüvelyét betakarni, mit ezek szebbnél-szebb mondások közepett a még mindig várakozó falunépe színe előtt — cselekszenek.

Szép hant emelkedik föl a terebélyes körtefa árnyában, azon fa alatt, melynek hűsítő lombjai alatt az elköltözött — végkivánsága szerint, pihenni kívánt.

A nép körül járja háromszor a sírdombot és azon rendben a mint jött hazatér, hogy résztvegyen az óriási tórtban, melyet a gazdag bíró családja a jó akaró rokonok és szomszédok, szóval az egész falu számára rendezett. Hogy az alkalmi és a megboldogultat mondott beszédek — ép úgy, mint népünkénél, — úgy a szászoknál is szokásosan vannak, azt talán mondani is fölösleges volna.

lakossága körében a f. évi január 16-tól február 7-ig, tehát három héten át 123 egyént látott el naponként étellel, t. i. főtt étellel, mit a nemesszívű adakozó egyedül saját költségén szerzett be és készítettett el a szűkölködők számára. E szép tett, mely nem szorult dicséretre, megérdemli, hogy a nyilvánosság terén is elismerést nyerjen. Egyébiránt, mint halljuk, városi tanácsunk a kerületi kapitányok jelentéseiből értesülvén Biazini úr nemeskeblű jótékonyaságáról, azért neki kezeskönyvet szavazott.

— **A kolozsmonostori m. k. gazdasági tanintézet** a téli félév vizsgái a következő sorrendben fognak megtartatni: Február 14. 1-ső tanév, Természettan, Vegytan, III-ik tanév, Üzlettan. Febr. 16. 1-ső tanév, Számтан, Ásványtan, Ügyirálytan, III-ik tanév, Állatgyógytan. — Febr. 17. II-ik tanév, Általános növénytermeléstan. — Febr. 18. III-ik tanév, Erdőszettan. — Febr. 19. II-ik tanév, Állatboncz- és élettan. — Febr. 20. III-ik tanév, Technologia és borászat. — Febr. 21. II-ik tanév, Elméleti mértan. — III-ik tanév, Gazdasági statisztika. — Febr. 23. II-ik tanév, Erőműtan. III-ik tanév Juh- és sertésenyésztés. — Febr. 25. II-ik tanév, Gazdaságra hasznos és káros állatok tana. — III-ik tanév, Kertészettan. — Febr. 27. II-ik tanév, Éghajlattan. — III-ik tanév, Gazdasági jogisme. — Mártius 1. III-ik tanév, Gazdasági építészettan.

Hazai hírek.

— **Gyászhir.** Zilahi Kiss László özvegye abrudbányai Rediger Anna nines többé. E hó 9-én délután 2 órakor színt meg a nemes kebel dobogni 18 napi súlyos szenvedés után tífóidob következtében, miután az őt környező kedveseitől teljes öntudattal szívzszagától végbucst vett. Gyermekai: zilahi Kiss László szilágymegyei szolgabíró, nóm rónaszéki Trux Mariska, gyermekeink: Aranka, Laczi, Miklós, Tibor és Mariska; dr. zilahi Kiss Endre, kir. törvénytészi bíró, nóm Tarczaly Julia, gyermekeink: Endre és Jolán; zilahi Kiss Berta, férjem dr. P. Zoványi József, gyermekeink: Imre, Berta, Anna, Blanka, Józsi és Irén; zilahi Kiss Ernő, Zilahváros főjegyzője; egyetlen élő testvére zilahi Kiss Lajos özvegye, abrudbányai Rediger Karolin. Áldás porai felett! Zilahon, 1880. február 9-én.

— **Az inség és a jövő aratás.** N. Beeskerekéről írják az Egyetértésnek: Gabnakereskedőink már pár hó óta magtárjaikat ki se nyitják, mert a behozatal terményekben oly gyér, hogy majdnem a helyi szükségletet sem fedezhet. Okát nem a zord időjárásban vagy a változó árakban, hanem az uralkodó inségben kell keresnünk, úgy hogy vannak környékünkben fellak, hol a szegényebb földmivelő osztálynak kenyérre meghagyott buzája már egészen elfogyott és kényszerítve van 2—3 métermázsa buzát vagy egy pár métermázsa zabot a jövő terméséből előre potom árért — az elsőt 5—6 forintért, az utóbbit 2.50—3 forintért — eladni csak hogy pénzt kaphasson ételmi szerre.

— **A magyar tudományos akadémia** II. osztálya hétőn d. u. 5 órakor ülést tartott Pauler Tivadar elnöke alatt. Toma Sándor levelező tag, „A linus daicus római felirat s régiségtani közlemények“ czimű értekezését olvasta fel. Mai felolvasása részlete egy hasonló tárgyú monographiájának, mely az akadémia kiadványaiban jelent meg. Utána Kautz Gyula olvasta fel Veisz Béla „A nemzetgazdaságtan és módszere, egyuttal észrevételek a kutatások nehézségeiről a társadalmi tudományokban“ czimű tanulmányát. Az utolsó tárgya Wertheimer Ede vendég, felolvasása volt, „Tervezett négyes szövetség Ausztria, Oroszország, Francia- és Spanyolország közt 1787—90-ben“ czimmel. A szerző érdekes adalékok szolgáltatott Ausztria mult századbeli keleti politikájához.

— **A hol nincs ügyvéd.** Ilyen város bizonyára kevés volt eddig széles Magyarországon sőt nagyon valószínűleg egy sem. Most már azonban van egy. Fehértő városában ugyan, s mint a „Debr.“ írja, a napokban meghalt az ott működött egyetlen fiskális, s most a 7000 lakossal bíró városban nincs ügyvéd.

— **Műtermek magyar művészek számára.** A római osztrák-magyar követési palotában a San Marco di Veneciában 4 műterem tartott fenn: magyar művészek számára, kik erre reflektálni kívánnak, jelentkezhetnek az országos képzőművészeti társaságnál a nemzeti muzeumban.

— **A magyar irodalomról** dr. Nordau Miksa hazánkfa közelebb Frankfurtban a Majna mellett felolvasást tartott, mely iránt a németek annyira érdeklődtek, hogy a felolvasást termet a „kereskedők társulatának“ helyiségében zsúfolásig megtölték. Noráun általános vonások ban jellemző a magyar költészetet, melyben a legjellemzőbb tulajdonság gyanánt a nemzeti érzést emelte ki, — ezután tüzetesen ismertette három legnagyobb költőnket: Petőfit, Aranyt és Jókait. A „János Vitéz“ Burns és Musset műveiből, a „Buda balálát“ a Niebelung-énekhez hasonlítá.

— **Feleky Miklós** érdemes színművész, a magyar vidéki színészet e lelkes pártfogója és barátja — mint illetékes helyről érte-

sültünk — a belügyminiszterium közvetítése által a m. pénzügyminiszteriumnál kieszközölve hogy Buda-Pest főváros kivételével az összes magyar színpadok színpadok után havonként 15 forint bélégeátalány kedvezményben részesüljenek. Ha meggondoljuk, hogy némely nyomorral küzdő vidéki színtársulat havonként színpad bélégeátalányban 25—35 forintot is fizet: Feleky úr ügybuzgalma iránt, csak hálával viseltethet minden vidéki magyar színgazgató. —

— **Futárvonatok.** Mint a Bihar írja Bukarestől Czeglédig tervezett futárvonatok f. évi ápril 1-én életbe lépnek és Nagy-Várád és Kolozsvár városok valamint a kolozsvári iparkamara felirata következtében azok Kolozsvár és Nagyváradon keresztül fognak naponként közlekedni.

— **A puska.** A „Pápai Lapok“-nak írják Vaszarról. — Egy ottani Németh N. nevű földműves két kis fia, a 14 éves Imre és 12 éves István, pajtásukkal a szintén 12 éves Haragos Vendellel, szülőik házában, míg azok távol voltak, játékközben behatottak a kis kamarába. Itt a fogason két réz flinta lógott, mivel az öregek úgy éjszakánként ki szoktak járni a szőlők alá — nyulat lesni. A két puska ezuttal is erősen meg volt töltve, s a kíváncsi gyerekek kezébe került. Egyszer a Haragosék Vendelje neki fogott a Németek Pistájának: „Meglőlek Pistá!“ Egy durranás — s a kis áldozat vérében rogyott le; alsó ajkát, fogait s nyelve egy részét elsodorta a töltés.

— **Munkácsról** febr. 7-ről írják: Vitékünkön ember emlékezet óta olykéménytel s oly nagy hó, mint most van, nem volt. A hideg február 6-ikán 23 fok Celsius szerént, 7-ikén a 24 fokot is jóval meghaladta. A nagy hidegben a vadatokat megfagynak. A munkács-városi erdőben három nagy vaddisznót találtak megfagva. A farkasok éjjel betolakodnak a helységbe s a kutyákat az udvarról hordják el hasztalan alá. A dudavak elvesztették vad felénkségüket. A bereg megyei Verchovinában az inség tetőfokra hagott. A napokban osztatott szét megyénk alispánja 200 métermázsa tengerit a gróf Schönborn uradalom 100 métermázsa tengerit az inségesek között de ez csak tíz napra enyhít az általános nyomort Munkács város hatósága tűzfát és 300 frtot szavazott meg egyelőre inségesei javára.

Vegyes hírek.

A Clichy melletti vasúti szerencsétlenségről még a következőket jelentik e hó 6-áról: Ma az áldozatok közül többet eltemettek. A spanyol királyné építészét, Maritett, Lambert de Laeroix-t és b. Puyferrat. Tegnap óta ismét több sebesült meghalt; némely lapok szerint 5. Mint már eleinte is gyanítható volt, az áldozatok számát nagyon kevésre tették, a Gaulois most 22 halottról és 116 sebesültől beszél, ez azonban mégis túlzás lesz. A közönség annyival inkább foglalkozik e borzasztó eseménnyel, mivel a sebesültek közt sok ismert személyiség, színész, hírlapíró stb. van.

— **Az angol parlament** megnyitása alkalmával a királynő fogadtatása a tömeg részéről mikor közte elhajlatott, nem volt valami lelkesült. S a mi nagy feltűnést keltett azon tény, hogy az illető hatóságok szükségességek tartották 3422 rendőrt alkalmazni, kik a királynő biztonsága felett voltak hivatva őrködni. E rendkívüli óvintézkedések okai felől London népe nines tisztában. A megnyitási ünnepélyen jelen volt osztrák-magyar nagykövet Károlyi gr. a magyar diszruhát viselt; a fényes öltözetet sokan bámulták.

— **Véres dráma a tengeren.** A „Caf-faró“ a következő rémületes történetet beszéli el. A „Francesco Donovaro“ olasz brigantine a mult hóban tette egyik tengeri útját. A sik tengerre érve Gregorio Irene s Antonio Arredondo matrózok elhatározták, hogy a hajó legénységét leölik, hogy a hajón levő jelentékeny menyiségű pénz birtokába jussanak. Felfegyverezték tehát magukat egy éjfel előtt. Először Giacomo Puetti az alparancsnokot sebesítették meg majd Marchisoi kormányost szúrták mellbe, ki sebe következtében más nap meg is halt. Megölték Sebastianio Acquaronet, a szakácsot, s Arata hajónasi veszélyesen megsebeztek. Ferrando kapitány felébredt a zajra, revolvért ragadott s a fédélzeten temett. Erre bátorságot kapott a legénység is az egyik dühöngő hosszas küzdelem után sikerült végre lefegyverezni, a másikat le kellett löni. A hajó még húsz napig maradt a tengeren, ezután futott be Brooklyn kikötőbe, New-York mellett, hol az olasz consul rögtön meg is indította a vizsgálatot.

— **Az orosz nép örül,** ő felsége a csár jubilaumára készülnek, azon czáréra, ki nemrég is egy, szent“ bábórra két milliárdot költött s közel félmillió embert ületett meg. Milliós által aláírt üdvözlő iratot küldenek legelőször hozzá ezüst tartóban 25 aquarell képpel, melyek az uralkodása alatt készített nevezetesebb épületeket ábrázolják. Ezen kívül egy ünnepi brochure adnak ki márcz. 2-án 20,000 példányban. Mindez nem elég. A Duma épület lépcsőjén panorámát állítanak fel 40 transparentképpel, melyek szintén Sándor csár uralkodása idejéből eredő képeket tartalmaznak. A pétervári városi tanács 25 új iskolát alapít ez alkalomra igen okosan s

5000 rubelt tűtzi Szt Pétervár történefének megírására

— **Francia színművek — vidéki színpadokon.** Pázmándy Dénes, a francia írók budapesti képviselője, közelebb választott Feleki Miklós színi egyestitelt alelnöknek azon levelére, melyben kéri őt, hogy mindazon színművek, melyek a budapesti nemzeti színpadon francia szerzőktől adatnak, a vidéki színpadokon, minden szerzői díj nélkül s csupán egy csekély összegnek, — felerészben e budapesti nemzeti színházi, másik fele részében pedig a vidéki színészi nyugdíjalap javára történendő lefizetése mellett szabadon adattassanak. Pázmándy némely megszorítások mellett készséggel adta beleegyezését s ezen engedélye f. évi február 1-én már érvénybe lépett.

— **Gyilkosság.** Az állam-vaspályának pénteken reggel Bécsből Prága felé induló vonaláról, közel Bechowitzhoz, a „wiederholzi“ erdő mellett egy férfi hulláját pillantották meg. Az állomáshoz érve, a vonatvezető rögtön jelentést ett, mire a mondott helyre érkezvén, az illetőket a hullában az alig 22 esztendő Divisch erdészeti gyakornokra ismertek. Első tekintetre kiviláglott, hogy itt gyilkosság történt; a szerencsétlen ember mellett ott fektött a saját véres fegyvere, kétségkívül ezzel vágta meg ki. Divitsch kolbász-felékelt vitt haza, s útközben aligha nem orvvadászok támadták meg. Csak gyilkosság és nem rablógylkosság foroghat fenn, mert az áldozat mellett ott fektött annak órája, pénze, gyűrűje; s körülte fektettek a vásárolt élelmi szerek is. A gyilkosság bosszúból is eredhetett; ez össze-vissza taposott talaj pedig erős küzdelemre vall. A tett színhelyén egy gombot s egy kendő folyásnyát találtak, mely tárgyak egy 66 éves blatowi napszámos tulajdonát képezték.

— **A Szt-Gotthard vasut** nagy alagútja, mely 14,920 mtr. hosszú és melynek előállításáig eddig kb. 40 millió frankot igényelt, hét és félévi munka után remélhetőleg a folyó hónapban elkészült. Az utójára eszközölt mérések szerint, a kétoldali tengelyek oly pontossággal találkoznak, hogy a különbség alig 2 milliméter tesz ki.

— **Nagy tűz dühöngött** a napokban Moszkvában. A moszkva-breszti vasúti indóház e hó 5-én egészen leégett. Az állomástőnők háza, valamint az összes raktárak is elpusztultak. A láng maraltékává lett 100 teherkocsi és 12 személyszállító kocsi.

— **Öngyilkosság** Gül Baba sírjánál. Prost Ferencz budai vendéglőst, kinek a II. ker. plébánia utczában ismert koresmája van, a napokban a török mecsét mögött egy fán fölakasztva találtak. Prost már hosszabb idő óta buskomor volt, szerencsétlen spekulációk folytán vagyona tekintélyes részét elvesztette s ez vitte öngyilkosságra. Budán igen ismert ember volt.

— **Egy millió a lutrin.** Egy lutri nyelromény foglalkoztatja most a nápolyi törvény székét. Az eset, mely annak idején nagy feltűnést keltett, az volt, hogy Mattia nápolyi abbé az olasz kis sorsjátékon quaternó által egy millió és ötvenezer frankot nyert. Ez példátlan volt a kis sorsjáték történetében. Mattiának osztokodnia kellett Giuseppe Gugli nevű társával, kinek 981,000 frankkal tartozott. De alig, hogy a reskontókat meghamisították, azután több bűntársral együtt a lutri-hivataltba hatoltak és a főkönyvben is meghamisították a számokat. A feljelentők azt állíták, hogy Mattia és Gugli nyilntan dícselkedtek a merész expedicióval. A boldog nyertőket több büntársral együtt letartóztaták és ekkor Guglitol kérdeztek, hogy lett az ő 981,000 frankja. — „Meg vannak, felelé Gugli, de rá mennek majd a per költségeire.“ Az ítélet még nines kihirdetve.

— **Olvasás.** A bécsi központi meteorologiai intézet a következő jelentést adta ki: „Continensünk nyugati részén a Nagy-Britannia felől 48 óra óta uralkodó csekélyebb légnyomás folytán s az ez által előidézett déli szelek következtében, melyek különösen nyugoton, de Nyugati-Franciaországban is viharokká nőttek ki magukat, a lég hőmérsékében gyors emelkedés állott be, a miből a mi vidékünkön is legközelebb határozott időváltozásra számíthatni.“ Ezek folytán Bécsben újabb árvízvesztéylől tartanak. Nállunk is jó lesz eszben állni.

— **Olaszország** királynéja, Rómából kedvezőtlen hírt jeleznek. Már húzamosabb idő óta sajátoságos dologról suttogtak a Quirinál folyosón s a kísérletek, hogy az ügy titokban tartassék, meghusultak. A suttogás elhatott az utczákra is és ma egész Olaszország erről beszél. Margit osztrák királynő egészségi állapota igen rossz s a baj nem egyedül testi, hanem lelki is. A királynő testi szenvedései a nápolyi merénylet idejéből keletkeztek; ezen idő óta megrongált egészsége nem javult, sőt a testi gyengeséghez lelki bajok is járultak. A királynét örülés fenyegeti. Félénken húzódik el övétől és azokkal szemben, kik előbb bizalmával dícselkedhetek bizalmatlanságot és gyűlöletet tanúsít. Ugyanazon rögeszme, a mely a szerencsétlen Sarolta, Mexiko volt császárnéját urálja. Fél mindenkitől és félt mindenkit. Nem akar senkit látni és legörömesebb magános szobáiba vonul. — Jdöközőnként kiköcsikáztatják ugyan a korzón át Monte Pincióig, mikor megkísér-

tik szorakoztatni. de ő teljes részvétlenséggel bámul az utcákra és a népre. Ünnepeleken nem akar többé megjelenni. A királyné környezete a legnagyobb fájdalomtól van eltelve, mert uralkodónéjuk rokonszenves alakja mindnyájuk szeretetét bírja. A közeledő tavasszal még remélik a javulást, mikor az erősbűdő vidéki lég és a szorakozás a szabadban felvidíthatják.

IDEGENEK KOLOZSVÁRT

— Febr. 11. —

Pannonia szálloda.

Vengfeld Emil utazó. Balaskó Ferencz Kültőlővárról. Kozma Gyula Sárdról. Hadviger Albert Sáromberkéről. Kreisz Mór birtokos F.-Eg-regyrol.

Biasiniszálloda.

Pethő György gazdatiszt Sárközről. Simai Pál M.-Pogocsárel. Meccsian Trájan pap Brassóból. Herepei Sándor Za.-Besenyéből. Papp Márton kereskedő Sz.-Ujvárról. Oemes István Gy.-Fejérvárról. Germáni Bela N.-Vádról.

Hungária szálloda

Königes József kereskedő Brassóból.

HIVATALOS ARFOLYAMOK a budapesti áru- és értéktőzsdén 1880 február 11.

Magyar aranyáradék	101.25
Magyar vasúti kölcsön	117.75
Magyar kel. vas. államkötv., I. kibocsátás	79.75
Magyar kel. vas. államkötv., II. kibocsátás	93.—
Magyar kel. vasúti államkötv., 1876. évi	81.50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	118.—
Magyar szűködszma váltási kötvény	90.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	89.75
Magyar földterherment. kötvény záradékkal	87.—
Temes-bánati földterhermentési kötvény	88.25
Temes-bánati földterher. kötv. záradékkal	87.—
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	88.25
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötv.	—.—
Osztrák járadék papírban	70.75
Osztrák járadék ezüstben	72.—
Osztrák járadék aranyban	85.—
1890-iki államsorsjegyek	130.50
Osztrák-magyar bankrészevény	846.
Osztrák hitelintézet részevény	274.50
Magyar hitelbank-részevény	301.—
Reizit	—.—
Cs. és kir. arany	547.
20 frankos arany	935.
Német birodalmi márká	57.75
London (3 havi váltókért)	116.65

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KÁROLY.

NYILT T É R .*)

PERL JÓZSEF FOGORVOS.

(American Dentist Dr. of Dental Surgery.)

f. hó végeig Kolvzsvártt marad, azután 3 —4 heti kőrtúra indul.

Készít egészen új, amerikai mesterséges fogakat, légnyomatu fog-sorokat. Plombiroz fogakat és foggyökereket, különösen aranynyel és más egyéb töltő anyag-gal. —

Az általa készített Salyoil száájviz és fogpor kapható Kolozsvártt dr. Hinz gyógytárában, továbbá Dietrich S. Csapó Sándor és Gergely Ferencz kereskedéseikben.

Ára egy üveg száájviznek 1 ft. Egy doboz fogpornak 60 kr.

Pályázati hirdetés.

A „Mária Valéria“-árvaház választmányá pályázatot hirdet:

1-ör V e z é r i g a z g a t ó n ő i (árvaanyai) állomásra. Pályázhatnak; fedhetlen erkölcsi, s kellő miveltséggel bíró középkorú magyar nők; előnyvel bírnak azok, kik képzettségüket nevelőnői oklevéllel is igazolni tudják — köteleseik: Az alsóbb osztályokban a valás, erkölcsi oktatás, a felsőbbekben hetenként néhány órai oktatás. A rendszabályok értelmében az intézetet kormányozni, az intézet összes személyzetét, az árvák nevelését s oktatását, valamint az intézet egész háztartását felelősége terhe alatt vezetni s felügyelni. Javadalma: évi 400 ft s az intézet rendszabályai szerinti teljes ellátás. Végleges alkalmazás csak két évi próbaidő után történhetik.

2-or: T a n í t ó n ő i állomásra. Pályázhatnak: kellő erkölcsi bizonyítványokkal ellátott okleveles magyar tanítónők. Kötelességei: az intézet 6 osztályába az elméleti és gyakorlati oktatás, Javadalma: évi 150 ft és teljes ellátás.

3-or: M u n k a t a n í t ó n ő i állomásra. Pályázhatnak: kellő erkölcsi bizonyítványval ellátott tanítónők. Kötelességei: a háztartási, tejgazdasági és kerü munkálkodásban, valamint a női munkák, s a házi ipari foglalkozásban is vezetni az árvákat: Javadalmai: évi 150 ft s teljes ellátás.

Pályázati határidő: folyó évi ápril 1-ig. A kellő bizonyítványokkal felszerelt folyamodványok alólirottoz terjesztendők be.

Kolozsvárt, 1880. febr. 20-án.

A választmány megbízásából

S z á s D o m o k o s n é,
titkár.

*) E rovat alatti közleménye kért a sajtóhatóság irányában nem vála felelősséget a

S z e r k .

A „KELET” NYOMDÁJA

LEGUJABB IZLES SZERINT ÖNTÖTT BETŰVEL

elvégez helybeli és vidéki megrendelésekre mindennemű nyomdai munkákat.

Folyó-, röpiratokat, rovatos iveket, körleveleket, alapszabályokat, gyászjelentéseket, névjegyeket, bolti árjegyzékeket, árucikk-borítékokat, számlákat, baromútleveleket, vásárcédulákat,

báli meghívókat, tánczrendeket,

mindennemű hivatalos nyomtatványokat

a papírnak gyári áron való számítása és szorosan véve csak a munkadíj hozzászámításával.

(30) 34—*

Nyomdahelyiség: FÖTÉR, 4. SZÁM.

Pontosság, izlés, olcsóság! a jelszavunk.

Moll Seidlitz-por.

Valódi csak,

ha minden dobozon a sas és az én sokszorosított czégnem van lenyomva.

30 év óta a legjobb eredménnyel használt mindennemű gyomorbetegségek és emésztési bántalmak (mint étvágytalanság, szorulás stb.) vértelődés és aranyér-bántalmak ellen. Különösen oly egyéneknek ajánlandó, kik túlsó életmodot visznek. Hamisítások bíróságilag üldözöttek.

(27) Ára egy lepecsételt doboznak 1 fnt. oszt. ért. 21—52

Francia borszesz és só

A legmegbízhatóbb orvosok a szenvedő emberiség részére minden belső és fogfájásnál, idült hűbák és sebek, rákbajok, úszók, gyulad szemek, hűdés és mindennemű sértéseknél stb. stb. Palackban használati utasítással együtt 80 kr. o. é.

Dorsch-halmáj-zsírolaj
Krohn M. és társától
Bergenben (Norvégiában.)

Ezen halmáj-zsírolaj valamennyi, a kereskedelembe előforduló faj között az egyedüli, mely orvosi célokra használható. Ára egy üvegnek használati utasítással együtt 1 fnt. o. é.

FÖRAKTÁR;

Moll A. gyógyszerész,

es. k. udvari szállító,
Bécs, Tachlanban.

A t. cz. közönség figyelemztetik osak is Moll-féle készítményeket kérni és csakis olyanokat elfogadni, melyek védjegyzemmel és aláírással ellátva vannak.

Raktárak: Valentiny Ad. gyógyszer. Wolf János, gyógyszer., dr. Hintz György, gyógyszer., Széki Miklós, gyógyszer., Bíró J. gyógyszer., Ditrich Samu, Csiki testvérek. Brassóban: Jekelius Nándor gyógyszer., C. Schuster gyógyszer., Bistritz Zirts C. Szongott L. Szebenben: Müller K. gyógyszer., Teutich A. gyógyszer., Segessvárt: Teutsch J. B. Szászváron: Bork ect. Rössler.

Hutflesz Károly

KOLOZSVÁRTT,

(16—*)

megvásárol mindennemű magyar és osztrák állampapírt, sorsjegyet, arany- és ezüst pénzemekeket, s leszámítól escomptírt) mindenféle nyereményeket és szelvényeket 3 hóval a lejáratú idő előtt, s eszközöl minden bel- és külföldi helyeken történendő bármily összegű fizetéseket.

AJÁNlja DÚSAN ELLÁTOTT

Fűszertárát, bórkereskedését,

ugy saját gő- (henger)- malmi

LISZTEIT,

ugy szintén kettő minőségű

fagygyugyvertya és sappan-gyártmányait. (21)

A. MAROSLUDASI

KISEGÍTŐ TAKARÉKPÉNZTÁRSZÖVETKEZET

évi rendes közgyűlését

1880. február hó 31-én délelőtt 8 órakor tartja meg a „Társalkodó” helyiségében, melyre ugy a részvényes, mint a többi tagok egész tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgató bizottságnak jelentése a le. olt 1879-ik üzleti évről és működéséről.
2. A felügyelő bizottmányának jelentése az 1879. évi működéséről, ugy szintén az évi számaoásoknak és mrrlegnek, nemkülönben a nyereség felosztását tárgyzó indítványának megvizsgálásáról.
3. Az igazgatóság 2 kilépő tagja helyett újak választása (alapszabály 35. §.)

(64)

(2—3)

Az igazgatóság.

Sirop d' Hipophosphite de Grimault & Cie Pharmaciens à Paris, Mellbetegségek ellen

ALVILSAVAS MÉS-SZÖRP

Grimault és társa párisi gyógyszerészek által.

E kellemes szer 12 év óta közkeveltségi és népszerű makacs köhögés, nátház, hökhurut s más mellbajok ellen, különösen keletkező tüdősorvadás ellen nyújt e szörp rendkívüli eredményeket. Befolyása alatt csökken a káros köhögés, az éjjeli izadás megszűnik s a beteg bámulatos gyorsan nyeri vissza a jólet érzését. Hogy valódi szert lehessen kapni, figyelni kell a „Grimault és társa” fejratra.

MATTONI

Giesshübler

(20)

legtisztább alkalikus

8—12

savanyuvize

légzőszervek és gyomorhurut ellen.

digestivus és pectoralis

pastillái

emésztési bajok és köhögés ellen,

MATTONI HENRIK KARLSBADBAN.

Raktárom a gyógyszerárakban és ásványvíz-kereskedésekben.

Könyv-mű és zenemű raktár.

Bárho! megjelent és bárki által hirdett bel- és külföldi könyv és zenemű azonnal kapható vagy megrendelhető a leggyorsabban.

a plébánia épületben a piaci templommal szembe.

(17—*)

ZONGORA és HARMONIUM RAKTÁR.

(36)

Nyomatott a „KELET”nyomdájában Kolozsvárt.

Gabona árverési hirdetmény.

A fogarasi magy. kir. ménes-uradalom igazgatósága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint az ezen uradalom alábbnevezett magtáraiban fekvő következő gabona neműek fognak folyó év február hó 26-án délelőtt 11 órakor ezen igazgatóság hivatalos helyiségében írásbeli ajánlatok útján eladatni, és pedig:

1. A FOGARASI MAGTÁRBÓL.

102 métermázsa	76.60 kgrammos rozs	III. emelet 1 halom
38 „ „	75.60 „ „	II. „ 2 „
50 „ „	77.20 „ „	őszi buza II. „ 3 „
154 „ „	78.20 „ „	I. „ 5 „
27 „ „	79.20 „ „	I. „ 6 „

2. AZ ALSÓ SZOMBATFALVI MAGTÁRBÓL.

106 métermázsa	72.00 kgrammos rozs	II. emelet 1 halomból
289 „ „	74.20 „ „	II. „ 2 „
55 „ „	78.00 „ „	őszi buza I. emelet 3 halomból

3. A FELSŐ VENICZEI MAGTÁRBÓL.

91 métermázsa 75.00 kgrammos rozs földszint 1 halom.

4. AZ ALSÓ KOMANAI MAGTÁRBÓL.

7 métermázsa 74.00 kgrammos rozs földszint 4 halom

72 „ „	76.40 „ „	„ 2 „
125 „ „	74.00 „ „	„ 1 „
35 „ „	79.00 „ „	őszi buza I. emelet 7 halom
16 „ „	76.80 „ „	I. „ 8 „
8 „ „	78.00 „ „	I. „ 9 „
18 „ „	74.00 „ „	I. „ 6 „

Venni szándékozók saját kezűleg aláírt és lepecsételt ajánlataikat 50 kros bélyeggel és 10 százalék készpénz, értékpapír vagy adóhivatali letéti nyugtából álló bántpénzzel ellátva, 1880. február 26. délelőtt 11 óráig alólirt igazgatóságnál benyújthatják.

Az ajánlatban azon egyes gabonarészletek, melyekre ajánlattevő pályázik, tételenként az érettek ajánlott árral együtt, számmal és betűvel külön megjelölendők; az ajánlott ár métermázssámként számítható és teendő ki.

A megvett gabona helyben a magtárakban a vevő költségén átveendő és legfeljebb f. év mártius 26-ig elszállítandó, megjegyezvén, hogy a megvett gabona az árverési eredmény kihirdetésétől fogva a vevő részélyére állandó a magtárakban.

Oly ajánlatok, melyekben az elszállításra a kitűzöttnél hosszabb határidő kötettnék ki, vagy több részletre átlag árak foglaltatnának, nem fognak figyelembe vétetni.

A határidő elteltével, azaz f. év február 26-án délelőtti 11 órakor ezen igazgatóságnál az ajánlatok teljes nyilvánosság mellett felbontatván és megvizsgáltatván, az eredmény még az nap kihirdetetik.

Az összes gabona az illető magtárakban, mustrái pedig ezen igazgatóságnál tekinthetők meg.

Minden részlet átvétele előtt annak ára előre befizetendő, a letett bántpénz az utolsó részletbe fog számíthatni.

Végül megjegyeztetik, hogy szombatfalvi magtár 6 órányira a nagyszebeni, fogarasi 4, Felső-Venice 3 Alsó-Komána 2 órányira fekszik a köhalmi vasut-állomástól.

A fogarasi m. kir. állad. ménes-uradalom igazgatósága.

(62)

3—3

Hirdetmény.

A marosvásárhelyi takarékpénztár részvénnytársaság XI-ik évi rendes közgyűlését folyó 1880-ik évi február hó 23-án délelőtt 9 órakor a „Transsylvania” dísztermében tartja meg.

TÁRGYSOROZATA:

1. A közgyűlés vezetésére elnök választás.
2. A közgyűlés megalakulása után a szavazati jog gyakorlása tárgyában lehető sérelmek rövid szóbeli ellátása.
3. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére egy 3 tagu bizottság kijelölése.
4. Igazgatói jelentés a lefolyt üzleti év eredményéről.
5. A felügyelő bizottság jelentése évi működéséről; ajánlata a zárszámadás és mérleg megállapítása, a tisztikar felmentése és a nyeremény felosztásáról.
6. Jótékonyezélu adakozások és jutalmazások meghatározása.
7. Az 1083. házszám alatt lévő helyi épületes telek eladása felletti ajánlat.
8. Időközben lemondott egyik választmányi tag helyébe másnak megválasztása.
9. Szabályszerien benyújtott írásbeli indítványok tárgyalása. Maros-Vásárhelyt, 1880. február 6-án.

Az igazgatóság.

Igazolási jegyek a takarékpénztár helyiségében a közgyűlést megelőző két napon reggeli 9 órától déli 12 óráig, délután 3 órától 6 óráig, ugyszintén a közgyűlés napján a gyűlés megkezdése előtt az igazgatóságnál kivehetők.

(63)

3—3